

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εκ της 1ης σελ.

γάλη δράση. Υπηρετήσε στο Διδασκαλείο των Αθηνών, στο Διδασκαλείο Θηλέων της Φιλεκαπαιδευτικής Έταιρίας, στο Διδασκαλείο Νηπιαγωγών και στο Διδασκαλείο Πειραιώς (του Δήμου). Πέρασε δηλαδή όλη την ενεργό του ζωή για να μορφώσει δασκάλους και διδασκάλισσες. Αυτό τόκαμε όχι στην τύχη και συμπτωματικά, άλλ' ύστερα από έσκεμμένη και ελεύθερη επιλογή του. Είταν άνθρωπος συναισθηματικός, φύσις που μπορεί να επιδρά στη γυναίκα ψυχή πολύ ευκολώτερα και άμεσώτερα παρά με την ψυχρή διάνοια. Και γι' αυτό είταν μορφωτής διδασκαλισσών. Το αποτέλεσμα της εργασίας του αυτής είναι ότι στα σαράντα χρόνια της διδασκαλίας του οι περισσότερες δασκάλες ήταν μαθητρίες του Κουρτίδου, που παρεσκευάσθησαν να ανυψώσουν το επίπεδο της γυναικείας μορφώσεως στην πατρίδα μας.

Αλλά άσυγκριτα σπουδαιότερη είναι η παιδαγωγική του εργασία, που εκκαλιέργησε την παιδική φιλολογία. Τό ζητήμα, ποιά άλλα είθλια εκτός των άλλων και κατ' ανάγκην ξηρών σχολικών πρέπει να δίδονται στα παιδιά ως εξωσχολική πνευματική τροφή, τον απασχόλησε πάρα πολύ. Είταν ζήτημα που τό είχε ανακινήσει ο Σύλλογος προς διάδοση των Έλληνικών Γραμμάτων που εξέδωκε όλην είθλια για τα παιδιά, τό περισσότερα μεταφράσεις, ως πού ο Σύλλογος άφηκε τό έργο. Τότε βγήκε τό περίφημο περιοδικό Διάπλασι των Παιδών με τό μακαρίτη Παπαδόπουλο. Σ' αυτή τη Διάπλαση έγραφε ο Κουρτίδης ως Αιμίλιος Ειμαρμένος διηγηματάκια, δραματάκια, κωμωδιούλες, ποιήματα διαλόγους. Έτσι σχηματίσθηκαν οι παιδικές σελίδες του τό παιδικά διηγηματά του, οι παιδικοί διάλογοι, ή παιδική ανθολογία, τό θέατρο οικογενείας και σχολείου και άλλα. Αυτά εκά πρώτοτύπα του πού τό συμπλήρωνε με μεταφράσεις ξένης παιδικής φιλολογίας, όπως ή Ανθούλα

ο Γύρος της οίκιας, ο άγροτικός οίκκος και άλλα. Οι εργασίες του αυτές οι πρωτότυπες αποτελούν λογοτεχνικά άριστουργήματα, έργα κλασσικά, πού μπορούν να τό διαβάσουν κάθε ηλικίας άνθρωποι. Ο Κουρτίδης μύει άπ' εύθείας στην παιδική ψυχή, πού την τέρπει, την διδάσκει, την συγκινεί και την μορφώνει και την εξυψώνει σ' ανώτερο πνευματικό και ήθικό επίπεδο.

Και άν ο Κουρτίδης τίποτε άλλο δέν έκαμνε εκτός από την εργασία αυτή, θά είταν και πάλιν άξιος της έθνικής εύγνωμοσύνης.

Είταν μ' ένα λόγο λογοτέχνης παιδαγωγός ή παιδαγωγός λογοτέχνης. Αυτός είναι ο χαρακτηρισμός του, γιατί στην Ελλάδα ως τώρα δέν υπήρξεν ίσως άλλος Έλληνα παιδαγωγός με τό λογοτεχνικό χάρισμα του Άριστ. Κουρτίδη. Είχε τον ένθουσιασμό ως τό κυριώτερο στοιχείο του. Και είταν ένθουσιώδης άνθρωπος και ως δάσκαλος και ως συγγραφέας. Τό ώραίο, τό ύψηλό, τό ευγενικό, όπου τό έδρισκε, όπου τό έβλεπε — όπου τό φαντάζονταν ίσως άκόμα — του άνέβαινε δάκρυα στα μάτια και τοΰδινε στη φωνή παλμό. Μιλούσε μ' ένθουσιασμό, δίδασκε μ' ένθουσιασμό, άγκάλιαζε μ' ένθουσιασμό, όπως τ' αρχαία μάρμαρα, όλα τό ιδεώδη ως τό έβδομηντα χρόνια από νέος. "Ηξείρε να έλέη μόνο τό καλό του κόσμου, αυτό να λογαριάξη, σ' αυτά να πιστεύη, μ' αυτά να ένθουσιάζετο, σ' τό κυριώτερο, να μεταδίδη τον ένθουσιασμό του στους γύρω του. Κυρίως τις γυναίκες κατόψε σ' ένθουσιασμό. Είτανε αυτές ο κόσμος του. Γι' αυτό τό παιδαγωγικά του λογοτεχνήματα, τό διακρίνει εύαισθησία, γιατί απευθύνονται σ' εύαίσθητες και τρυφερές ψυχές. Τά διηγηματά του αυτά δέν είναι έγκεφαλικά, λογικά, ψυχρά κατασκευάσματα. Προέρχονται από άίσθημα, γεννούν συγκίνηση, φέρνουν δάκρυα από τρυφερότητα ή τέχνη. Είταν ο Κουρτίδης γενικά καλαίσθητος, ένας στυλίστας. Σ' αυτό τό ύφος του βρίσκεται τό λογοτεχνικό ταλέντο του, γιατί γεννά ένθουσιασμό, εύαισθησία, καλαισθησία. Κι' έγραφε σ' άκριθή δημοτική με άπράμιλλη άκριβολογία. Οι γνώσεις οι λογής λογιών, ή ψυχολογική κι' ή άλλη του σοφία, καθιστούσαν και γνώση της παιδικής ψυχής σαν και ουσιώδες κάθε τι πού ήξαιρε να γράφη τόσο ώραία. "Η τέλεια γνώση της παιδικής ψυχής κι' ή φυσική του τρυφερότητα, τον έκαμαν ειδικό συγγραφέα της νεότητος.

Ο Κουρτίδης πού έφυγε από τη ζωή πρόωρα, είχε σκοπό άπογοώντας από τη διεύθυνση του Διδασκαλείου ν' άφοσιωθεί πιά στη «Νέα Έστία» και στη λογοτεχνία. Δέν τό πραγματοποίησε πεθαίνοντας.

Εύχομαι την συγκέντρωση και την έκδοση του σκορπισμένου του έργου, πού θά άνταδείξη τον μεγάλο αυτό θρόνα προσωπικότητα μέσα στο πνευματικό Πάνθεο του Έλληνισμού.

ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

**ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ
ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ
ΚΟΛΛΕΓΙΩΝ & ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ**

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ 1.— 'Ανεκονώθη σήμεραν άρμοδίως ότι ή εκπαίδευσις του άμερικανικού εργατικού κόσμου έχει φθάσει εις τοιοϋτον βαθμόν ώστε 15% των εργατών είναι τώρα άπόφοιτοι κολλεγίων ή Πανεπιστημίων. Πρό 13 έτών τό ποσοστόν ήτο 13%.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ
9/11/57
Κουρτίδης

πρηθόν από ελληνική
ως άριστοι προϋποθέσεις, ό
ως λ.χ. διευκολύνσεις εις την
παιδαγωγικήν γερμανικών έμπορευ
μάτων, δια τα όποια υπάρχει με
γάλη ζήτηση εις την ελληνικήν
εργασία.

Ο ΑΝΤΕΝΑΟΥΕΡ ΘΑ ΕΛΘΗ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ

ΡΩΜΗ. — Κατά πληροφο
ρίας εξ έγκυρων πηγών, ό κα
κελλάριος της Δυτικής Γερμα
νίας δόκτωρ Άντεναούερ πρό
κειται νά επισκεφθή την Ελλά
δα την ερχομένη άνοιξη. Ή ε

οικονομολογικός προσωπικότη
τας της όμοσπονδιακής Κυβερ
νήσεως. Εγνώσθη εξ άλλου ότι
το ταξίδι του Γερμανού προ
βουουργού έπιδέχεται νά πραγ
ματοποιηθή τον Νοέμβριον, άλ
λά άνεβλήθη λόγω της άπουσί
ας τών Βασιλέων εξ Ελλά
δος.

Ο κ. Άντεναούερ θα είναι έ
πίσημος προσκεκλημένος της
Ελληνικής Κυβερνήσεως. Ο κ.
Μαρκεζίνης θα ρυθμίση τας λε
πτομερείας κατά τας συζητή
σεις εις την Βόννην και θα ά
ναγγείλη το γεγονός εις Άθή
νας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΟ Η ΚΥΡΙΑ ΤΙΤΟ ΑΝΗΣΥΧΕΙ ΖΩΗΝ

ΑΝ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

Όχι όμως από πολιτικής άπόψεως, αλλά δια τών αντίκτυ
πων που ή μπορεί νά έχη ή ύγεια του συζύγου της.

Η ΣΥΝΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΤΟ ΚΑΙ ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΙΞΕΙΣ

εις τούς άλλους δορυφόρους της
Μόσχας. Ίδου τώρα ότι ένωσ
του ίδιου έτους που άπέθανον
ο Στάλιν, ή όφειλε νά άναστήσει
του Τίτο γίνεται άσφαλώς άπ

Η κ. ΓΙΟΒΑΝΚΑ ΤΙΤΟ

συχίας δια τούς δικούς του.

— Άν τόν διεδέχοντο ο Καρ
ντέλι και ο Τζίλνς τίποτα, δέν
θα μετεβάλλετο εις τας ρωσogi
ογκοσλαβικάς σχέσεις. Άν ό
μιας παρεμβήσαντο όλοι, ό
πρωτοστατήσαντες εις την ρή
ξιν με την Κόμινφορμ το 1948;

Αυτά φέρει ότι ειπεν ό ύ
πουργός τών Έξωτερικών Κό
στα Πόποβιτς εις τόν συνεργά
την του ύφυπουργόν τών Έξω
τερικών Μπέμπλερ.

Άτυχής φρεσιν ή άπλη σύμ
πτωσις. Τό δέδοικον είναι ότι
άστερα από άλλον ό Κόστα Πό
ποβιτς έπείσεν άρρωστος από
«χαστρικήν λοίμωξιν». Ή κα
τάστασις του είναι άπελπιστι
κή. Έπειτα από τό «άτύχημα»
έκεινο, τά δύο άλλα έπιφανή μέ
λη του Πολιτικού Γραφείου του
Κομμουνιστικού Κόμματος της
Γιουγκοσλαβίας Ράνκοβιτς και
Μαύις Πινγκέντς δαίχοντες εξα
ρετικήν φρόνησιν. Με τό πρό
σχημα ότι πάσχουν από έλκος
του στομάχου, άποφεύγουν τά
έπίσημα γεύματα.

Η κυρία Γιόβανκα Τίτο —
καταλήγει εις τό ρεπορτάζ της
ή γαλλική έπιθεώρησης — τά
έχει όλα αυτά, όπως ξέρει ότι
μία διεθνής κρίσις εξ αίτίας του
έζητήματος της Τερζέτης θα
ήμπορούσε νά είναι μοιραία δια
την καρδιά του Τίτο και την
Γιουγκοσλαβίαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ «ΠΥΚΝΟΣ» ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ — Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Είπε 20 και πλέον χρόνια, που
ο Άριστ. Κουρτίδης, ο ήμιμιος Ει
μαρμένος της καισαυλαίας, χαίρε
ναι τη ζωή άναπαύσεως, χαίρε
ναι τόν απεικονίζοντα άνω τη θημι
μορφική ζωή του και τόν έρερε
μέ καίσινο το ύπόμα — τόν λαλι
ύτατο αυτό ποιητή και παιδαγωγό
και δημοσιογράφο — στον ταφο. Τόν
επεξεργάσθη ή παύση, τόν έχασε ή
χορεία τών συγγραφέων διακεκλι
δεδών του δημοτικού σχολείου, τόν
έλασαν ή θρακη και τόν οικία
σε ή Άττική Γη, όπου έρχομενος ά
πό τη γενέτειρά του, έπεκράτησε
πνευματικά και έδωκε με τό δη
μιουργικό έργο του. Γώρα καίται λη
ισωμένος μέσα στην ψυχή τών ό
λων και δομαστών του, που
πνευματικά έχουν εωρνεργηθή κάτω
είτε ως μαθητές του, είτε ως πι
στοι άναγνώστες του.

Ο Άριστοτέλης Κουρτίδης όηρ
ξεν ένας από τούς διαπρεπείς Θρά
κες λογοτέχνες και δημιουργούς, άλ
λά και πνευματικός παράγοντας
πανελλήνιος μέσα στην πρωτεύουσα
της Ελλάδος, όπου έλασκώσε την
έπιδρασή του και τη νοησία του
άνθρώπου, που τό πνεύμα του έλαμ
πε και συνήλπιζε έξαιρετικά.

Ο Κουρτίδης γενήθηκε στη Θρά
κη, στη χώρα του μυστηρίου, του
άραου και της αγάπης. Δέν ήταν
ένας ναρθηκοφόρος από τούς πολ
λούς. Είταν τέλειος μύστης του έμ
σητού, τών γραμμάτων και της
τέχνης. Με πυρσό ήρώσαντο διέ
σχιζε τό έρεός της άμείβας και
διαχέιτσε τά δισυγή τών γνώσεων
του ναύματα από τ' άνάστατα σπρά
ματα έως τη λαϊκή καλλιή. Και
αυτοφωτισόμενος έρευνώσε τό μι
στικό δελταίοιο της ψυχής του πα
μίδι, αλλά και τό λαβύρινθο της ψυ
χής της γυναίκας. Κι' αν έδωαινε
λαήτης, τούτο τό άρεαλε όχι, στη
άσθεσία του νήματος της Άριάδνης
αλλά στα έρεόδια τών γνώσεών του,
στη ύβριση και την έμρση εδω
κράσια του. Σ τόν Κοιμητοργόλου
χρόνους την πρώτη έμβάρρυνση
ζωή την πρώτη ψυχική ένταση,
που τούδωσε τ' άπαραίτητα στοι
χεία τών έπιτυχιών του.

Ο Κουρτίδης είχε όρος και ήθος
άφάρντο, άντιπαραζή έμφρόση, και
μεταπονομή — ήγαμία άφραλή
της «πνευματικής άφας» — που πε
ριώριζον την πλάση της ζωής — τή
προσηλικότητάς του στον κύκλο τών
δυσχερμένων. Μετά τό θάνατό του
καταλάμπη ή άεία του ανθρώπου
νέ άγνωριστήκε και ύπολογιστή
μιουργική ποίη. Και τό έργο του
όηρξε πολυσχιδές. Μα όι διακλα
σμοί του όλοι φυτρώνουν από έναν
κορμό που όνομάζεται φιλοσοφία
και άρετή. Και είνε δύο συνολικά
συμπελέγματα. Τό παιδαγωγικό, μο
χολογικό και φιλοσοφικό, και γε
νικά τό λογοτεχνικό, τεχνικριστικό
και αισθητικό.

Ο Άριστ. Κουρτίδης συνέτελε
σε πολύ στην ανύψωση του πνευμα
τι και ήθους έπίπεδου του όλου
έθνους με την πνευματική του προ
έσβασις που κράτησε πέννητα χρό
νια. Δέν άπόκει γι' αυτό μορφή
μένος «Έλληνας» τών πέννητα αιώ
νων, που νά μήν έχη στην υψ
χή του κάτι εί από τόν Κουρτίδη,
κάτι από τό πνεύμα του, τίς ίδιές
του, τίς γνώσεις του, κάτι από τά
παισιασθητικά του και την κασία
του, κάτι τέλος από αυτό τό όρος
του άόμα.

Τά κύρια σημεία της δόξας
του, τού χαρακτήρα του, της όπο
στάσεώς του είνε: 1) ό έπιστήμι
ως παιδαγωγός και φιλόσοφος, 2)
ό μορφωτής δασκάλων και 3) ό καλ
λογητής της παιδικής φιλολογίας.
Επικρατή ό συγγραφέας έιδών, που
πιορίζονταν για τήν ένισχυτική ή
νάνηση τών παιδιών.

Ός έπιστήμιων παιδαγωγός ό
Κουρτίδης στορέει διαρκώς την προ
ποή του στην ψυχολογία του παι
διού, γι' αυτό και ή ποίη του
έπιστημονική έννομία, που την έγνω
σε Γουανικά «Έθους» και έθεσε,
είνε πού παντός ψυχολογική έννο
μία, γιατί κύριο θέμα της είνε ή
κατάδειξη της σπουδαιότητος του ή
θους ός παιδαγωγικό και διη
ντικό ύποκείμενο τών ψυχολογικών
παρακλήσεων, που πάντα τούς
επαιείται ό έθους.

Την έννομία του αυτή άκολου
θούν πολλές άλλες ψυχολογικές έν
νοιές. Άλλε πολύ σπουδαιότερες
είνε όι καθαυτά παιδαγωγικές και
άπ' αυτές έκείνες που καταβιβάζουν
πώς ποίη νά διδάσκουν, στα
νολεία όι φυσικές έπιστήμες και
έννοια ή φυσική Ιστορία, ή Ζωο
λογία και ή Βοτανική.

Γεννήεται ή άπορία γιατί ό Κουρ
τίδης άνυπόληκ με τη θελήση
της δασκαλίας τών παιδιών έπι
στημόν. Και όμως τό μυαλό του
τό είνε ό ήθος κάπου: «Κείνη όι
λαοί είνε, θα έπαυον στην αίσ
θητική άγάπη της ζωής, που σ'
όρύσσον σπράματα κατέχουν όπο
τό δυνατόν πεισσότερες φυσιο
γνωστικές γνώσεις».

Ός μορφωτής δασκάλων είχε με
Συνέχεια εις την 4ην σελίδα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΗΝΩΝ